

Dag van het klinisch onderzoek

Misschien hebben sommigen van u het gemist, maar 20 mei was een belangrijke dag: de dag van het klinisch onderzoek, *International Clinical Trials Day*. Op deze dag 266 jaar geleden, in 1747, vond een onderzoek plaats dat gezien kan worden als de eerste *clinical trial*. James Lind, scheepschirurgijn bij de Britse marine, verdeelde twaalf matrozen met scheurbuik in zes groepen, tijdens een patrouille met zijn schip de HMS Salisbury. Elke groep kreeg een andere behandeling: vitriool (zwavelzuur), azijn, cider, laxerende kruidenpasta, zeewater of citrusvruchten, namelijk twee sinaasappels en een limoen. Die laatste groep was snel genezen. Lind publiceerde zijn werk *Treatise on the Scurvy* in 1753.

Het duurde bijna vijftig jaar voordat de praktijk op zeeschepen veranderde: de boodschap paste niet bij het gangbare medische denken, zorg voor bemanning werd gezien als zwakte, en de publicatie bevatte tegenstrijdigheden. Maar uiteindelijk had het werk van Lind en anderen grote gevolgen. Scheurbeuk, een ziekte met meer doden onder zeelui dan scheepsrampen, zeeslagen en andere ziekten, verdween uiteindelijk van het toneel dankzij systematisch klinisch onderzoek en ascorbinezuur (anti-scorbitum, oftewel anti-scheurbuik).

Systematisch klinisch onderzoek heeft sindsdien een hoge vlucht genomen. Op dit moment vinden meer dan tienduizend klinische onderzoeken plaats. Een groot aandachtsgebied is kanker, met ongeveer 40% van het aantal studies, en de belangrijkste doodsoorzaak in onze tijd. Nederlandse apothekers vervullen een spilfunctie bij onderzoek naar nieuwe (farmacotherapeutische) behandelingen. Dat maak ik dagelijks mee, binnen de farmaceutische industrie. En apothekers hebben een spilfunctie in het onderzoek naar veilig en effectief gebruik van bestaande geneesmiddelen. Enkele interessante voorbeelden treft u vandaag aan in het *PW Wetenschappelijk Platform*. Veel leesplezier!

Marten Heeringa

Heeringa M. *Dag van het klinisch onderzoek. PW Wetenschappelijk Platform. 2013;7:e1316.*

Overzichtsartikelen

- 74 De besluitvorming over werkzaamheid en veiligheid van rosiglitazon bij de FDA en de EMA. Wat zijn de lessen?
Koen Pouwels en Kees van Grootheest

Korte bijdragen

- 78 cART op basis van proteaseremmers vermindert respons en geeft meer bijwerkingen bij chemotherapie tegen lymfomen dan cART op basis van niet-nucleoside reversetranscriptaseremmers
F. Sombogaard, M. Crul, G.E.L. van den Berk, E.D. Kerver en E.J.F. Franssen
- 83 Therapietrouw aan antidepressiva tijdens de zwangerschap: MEMS versus drie andere meetmethoden
J. Bosman, P.G.J. ter Horst, J.P. Smit, J.R. Dijkstra en W. Hospes

Nederlands farmaceutisch onderzoek in de internationale literatuur
77, 82

Richtlijnen voor kopij zijn beschikbaar op www.pw.nl
of op te vragen bij redactie@pw.nl